

Stevns Garderforening

100 års jubilæum ¹⁹¹³⁻²⁰¹³

Bagside

Forside

Jubilæums- festtegnet

Stevns Garderforenings 100 års festtegn er udarbejdet i samarbejde med Jysk Emblemfabrik og uddeles til de medlemmer, der deltager i foreningens arrangementer den 20. juli 2013.

Medlemmer, der ikke deltager i jubilæets arrangementer, kan senere erhverve festtegnet for kr. 50,-

Henvendelse til
Lars Juel Clement på
lars@stevnsgarderforening.dk
eller tlf. 2275 2663

Stevns Garderforening

100 års jubilæum
1913-2013

Forsidebilledet

Billedet på forsiden er udarbejdet af kunstneren Annette Sjølund, Gevnø på bestilling fra Stevns Garderforening.

Forsidebilledet kan erhverves som et print i A-3 format som varigt minde om jubilæet. Det er velegnet til indramning.

Forsidebilledet koster kr. 100,- og bestilles ved henvendelse til Lars Juel Clement på lars@stevnsgarderforening.dk eller tlf. 2275 2663

Sammenhold i 100 år

*af Søren Sørensen
formand
735415 Nov-67*

Om hundrede år er alting glemt – en tale-måde vi i Stevns Garderforening ikke kan genkende. For os står det lysende klart, hvordan de gamle gardere mødtes den 20. juli 1913 og startede vores forening.

Det formål der lå bag stiftelsen af Stevns Garderforening er – også i dag – så sandt og rigtigt som aldrig før.

”At stå sammen og bevare kærligheden til kongehuset og fædrelandet, samt at bevare et godt kammeratskab”.

I tiden ved Den Kongelige Livgarde lærte vi os selv bedre at kende. Vi lærte ikke at give op, blot man mødte lidt modstand.

Fra øvelsespladsernes strabadser og fra vagttjenesten ved De Kgl. Palæer fik vi et sammenhold og kammeratskab, som mange har bevaret, og som for en stor del er kommet os til gavn i vort daglige virke.

Stevns Garderforening har gennem sit 100-årige virke vist, at vi er en levedygtig og

virksom forening. Årlige aktiviteter samler os gamle gardere, hvor vi kan mindes tiden ved vores regiment. Sammenhold og traditioner plejes, så ånden i garderbevægelsen styrkes. Tak til alle de gamle gardere, der gennem årene har ydet opbakning og støtte til foreningen, uden Deres og nuværende gamle garderes hjælp, var vi ikke nået frem til en så markant milepæl i foreningens historie. Det er mit håb at nye gamle gardere, flere med reel krigserfaring fra verdens brændpunkter, vil bidrage til garderforeningens fortsatte eksistens og tilpasning til de skiftende og nye tider.

Vi er taknemlige for de mange, der på forskellig vis har deltaget med at få de fysiske rammer, indholdet og logistikken til at gå op i en højere enhed, således at vores jubilæum kan blive fejret på værdig vis.

Med glæde vil jeg se frem til at byde rigtig mange gamle gardere med ledsagere velkommen til vores jubilæum i Stevns Garderforening.

Hjertelig tillykke

*Klavs Lawes
Oberst,
Chef for Den Kongelige Livgarde*

I anledning af Stevns Garderforenings 100-års jubilæum sender Den Kongelige Livgarde et stort tillykke med jubilæet og en tak for foreningens opbakning til Gardersagen og Livgarden.

Meget er sket siden foreningen blev stiftet for 100 år siden. Der har været to verdenskrige, Danmark har herunder været besat, der har været den kolde krig, og de sidste mere end 20 år har vi forsvaret indsat rundt om i verden.

Jeg læste med interesse jubilæumsfolderen for Stevns Garderforenings 75-års jubilæum, hvor daværende Chef for Den Kongelige Livgarde, oberst J. Schousboe, blandt andet skrev: ”Den der står på Stevns Klint, ser ud over en mulig angrebsakse frem mod Sjælland; det ved alle!”

Obersten havde helt ret, men nu er tiden heldigvis en anden.

Populært sagt kan man sige, at vi ikke længere forsvaret Danmarks suverænitet på stranden i Køge Bugt eller ved Stevns Klint, men med Hærens enheder indsat i eksempelvis Afghanistan eller med flåden ved Afrikas Horn og flyvevåbnet i Afrika. Dermed kan man sige, at den umiddelbare konventionelle trussel mod Danmark er

flyttet længere væk. Ja, det er rigtigt at sige, at der i dag ikke eksisterer en konventionel trussel mod Danmark længere. Det giver et på mange områder mere trygt land at leve i, selv om andre trusler naturligvis er kommet til.

Under alle disse store forandringer for vort land og vort forsvar har Stevns Garderforening eksisteret. Foreningen har brugt årene på at bakke op om Gardersagen og dermed har man også bakket op om Den Kongelige Livgarde.

Uanset om Livgarden er indsat på Amalienborg eller Afghanistan – om man er indkvarteret på Garderkasernen eller i Camp Price, så er den støtte som Garderbevægelsen yder særdeles værdsat.

Dermed er arbejdet i Stevns Garderforening værdsat, og hver enkelt medlems indsats efter formåen er værdsat. Fordi det udgør den støtte, som alle vi, der er ved Livgarden, til daglig læner os op ad. Det er den støtte, der gør det muligt at løse vores opgaver.

Ved 100-års jubilæet siger Den Kongelige Livgarde derfor tak for støtten gennem årene og ønsker foreningen hjertelig tillykke med 100-års jubilæet.

Stevns Kommune ønsker tillykke

Poul Arne Nielsen
Borgmester

På Stevns Kommunes vegne er det mig en stor glæde at kunne ønske Stevns Garderforening tillykke med 100 års jubilæet.

Stevns Kommune har et rigt og mangfoldigt foreningsliv. Stevns Garderforening er et godt eksempel på dette. Gennem engagement og sammenhold opnås kammeratskab og fællesskabsfølelse.

Gennem ens soldatertid opnås netop disse kvaliteter, kvaliteter der rækker langt i den enkelte persons udvikling og videre liv.

Det at stå sammen om noget, har vi brug for i det danske samfund, det gælder såvel

forsvaret af Kongehus og Danmark i det hele taget, som det gælder forsvaret af de kvaliteter, der ligger i de enkelte bysamfund og foreningsmiljøer.

Her har vi brug for alle gode kræfter.

På denne baggrund er det mig en særlig glæde at kunne ønske tillykke med jubilæet til Jer i Stevns Garderforening.

De bedste ønsker om en god dag og et fremadrettet stærkt engagement.

Lørdag den 20. juli 2013

March & Reception:

- Kl. 0930 Rengegade (Ford/Aldi): Ankomst og briefing
Uddeling af festtegn til medlemmerne
- Kl. 0945 Antrædning i årgangsalder
– fane klargøres og fane føres til højre fløj
- Kl. 1000 Klar til afgang med fane og tamburer
- Kl. 1008 March ad Rengegade – Nytorv rundt – Jernbanegade
– Kronhøjvej – Rådhuspladsen
- Kl. 1025 Holdt – Rådhusplads/Rådhus – Byrådssalen
- Kl. 1112 Klar til afgang med fane og tamburer
- Kl. 1115 March ad Kronhøjvej – Sigerslevvej – HJV-Gård
- Kl. 1130 Opmarsch HJV-Gård og reception
- Kl. 1130 Reception HJV-Gård
- Kl. 1200 Faneindvielse
- Kl. 1330 Afslutning af reception

Lørdag den 20. juli 2013

Program Højeruplund:

Kl. 1745-1800 Ankomst - der findes på plads og velkomstdrink.
Uddeling af festtegn til medlemmer der ikke
deltog i dagens march

Kl. 1800 Formand NOV 415-NOV-67 Søren Sørensen
byder velkommen

Danmarks Kongelige Nationalsang
” Kong Christian” / *Johannes Ewald, 1779*

Toastmaster Hans Jørgen Løje har kommandoen

Formandens tale

Danmark Nationalsang ” Der er et yndigt land”
/ *Adam Gottlob Oehlenschläger, 1823*

De Danske Garderforeningers tale

Hæderstegn uddeles

Damernes tale v/121 895-51,
Fuglekongen Niels Hansen, Møllehøj

Middag og dans

Kl. 2400 Fanen føres ud

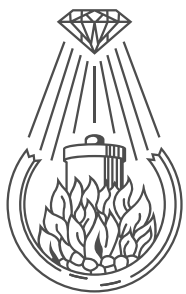
Kl. 0030 Natmad

Stevns Garderforening ønsker at takke:

TUBORGFONDET

for støtten til Stevns Garderforenings jubilæum

**Jydsk
Emblem
Fabrik A/S**
UNIFORMSTILBEHØR TIL
DANSKE SOLDATER

faxebogtryk
grafisk

Stevns Garderforening ønsker at takke:

Hjemmeværnskompagni
Stevns

Danmarkssamfundet

Store Heddinge
v/ Thomas Elberg

Kunstner
Annette Sjølund
Gevnø

Grafisk layout:

Anders Grann
&
Kirsti Clement

Glimt fra garderforeningens fællesskaber

Stevns Garderforenings historie er optaget i bogen "Stevns før og nu 2012" udgivet af Stevns Lokalhistoriske Arkiv.
Forfatter: NOV-78, Lars Juel Clement. Historien bringes på de følgende sider:

Kort om Den Kongelige Livgardes historie

Regimentet blev oprettet den 30. juni 1658 af kong Frederik den III og blev oprindeligt kaldt for „Kongens Livregiment til Fods“. Styrken blev allerede indsat i slutningen af året i forsvaret af København mod svenskerne, der ledet af Carl 10. Gustav, og som via Lillebælt og Storebælt indledte belejringen af hovedstaden. Ved angrebet natten mellem den 10. og 11. februar 1659 modstod forsvaret (både regimenter og frivillige) angrebet, men belejringen fortsatte. Der fulgte flere store slag i denne krig, hvor Kongens Livregiment indgik som styrke i de fleste.

Johan Friedrich Struensee nedlagde kortvarigt regimentet den 21. december 1771. Dette medførte mange uoverensstemmelser og protester ved hoffet og selve byen København. Først efter Struensees fald den 17. januar 1772, genoprettedes regimentet allerede dagen efter på kong Christian den VII's direkte ordre. I Struensees magtperiode var der pålagt tysk som kommandosprog i det danske militær. Dette blev samtidigt ændret til dansk igen. Den 19. januar 1772 var styrken på vagt igen - på Christiansborg, der var datidens kongeslot. Styrken blev opgjort til 17 officerer og 380 underofficerer og menige.

Den 26. februar 1794 nedbrændte Christiansborg, og Amalienborg blev nyt kongeslot. Den 27. februar 1794 trak Den Kongelige Livgarde op for første gang på Amalienborg.

I de efterfølgende mange år stod Den Kongelige Livgarde altid vagt om kongehuset, men var samtidig også indsat som styrke i de krige og mod de aggressioner, der opstod. Bjørneskindshuen blev anvendt i kampe - ikke som beskyttelse, men for at indgyde angst hos fjenden, når de tårnhøje soldater i lige rækker gik i bred frontmarch mod dem. Det siges, at det der i dag er rød vagtgallauniform (rød jakke) blev indført for at kamuflere blo-

det fra de dræbte og sårede, således at resten af styrken ikke blev bange og derfor kæmpede videre.

Flere af de danske konger lod sig uddanne som officerer i Den Kongelige Livgarde, og senest var det kong Christian den X. Han deltog med stor glæde og til Livgardens stolthed i mange begivenheder i regimentets uniform, bl.a. med bjørneskindshue til hest. Den 25. maj 1939 kunne kong Christian den X fejre sit 50 års garderbubilæum ved garderparade på Rosenborg Slot.

Den Kongelige Livgardes sol indførtes som regimentsmærke så sent som den 30. juni 1949, og mærket er en mindre gengivelse af det fortsatte anvendte mærke i bjørneskindshuen. Samtidig blev „Pro Rege et Grege“ - for Konge og Folk anvendt som motto fremover. I daglig tale kaldes mærket for „Livgardens Sol“.

Livgardens Sol

At være gardere

Mænd - og her i nyere tid også kvinder, der har aftjent deres værnepligt i Den Kongelige Livgarde, kan vælge at tegne medlemskab i en af Danmarks 69 gardereforeninger eller en af de 9 udenlandske foreninger fordelt ud over hele verden. Netop nu er der over 11.000 medlemmer, og Garderbladet udgives som deres medlemsblad med et indhold om foreningernes virke samt informationer fra deres gamle kompagni. Garderbladet udgives 11 gange om året i et oplag på 12.600 stk.

Naturligvis vil ikke alle gardere indmelde sig i en lokal gardereforening efter endt tjeneste, og det gennemsnitlige medlemstal har været noget faldende trods gode hvervetiltag blandt de unge gardere.

Når gamle gardere omtales i forenings-sproget hedder de enten soldaternummer, årgang og navn (anvendtes indtil november 1969) senere da indkaldelsesmåned/år samt forbogstaver og efternavn.

Hvorfor vælger nogle unge mennesker at aftjene værnepligten i Den Kongelige Livgarde? Det er ikke usædvanligt, at disse unge har meldt sig frivilligt til tjenesten og her i nyere tid også har ansøgt efter sessionen samt været på venteliste for at kunne aftjene værnepligten. Der er mange gode grunde. Det er udbredt kendt, at tjenesten altid har været en tand hårdere end i andre forsvarsenheder, dels fordi de faktiske militære discipliner - militær grunduddannelse skulle læres på den halve tid, fordi tjenesten skulle deles mellem den militære grunduddannelse og selve vagten på de kongelige slotte.

Indtil for få år siden var værnepligtsperioden 9 måneder, nogle år før 12 måneder og endnu tidligere 2 år eller mere. I dag er værnepligten ordinært 4 måneder (basisuddannelsen), og de, der vælger Den Kongelige Livgarde, binder sig for yderligere 4 måneder i vagtkompagniet til vagten for kongehuset.

I mange familier er det tradition, at sønnerne vælger Den Kongelige Livgarde - vel mest fordi en far har påvirket den unge enten gennem et aktivt med-

lemskab af en gardereforening eller ved soldaterhistorier om, hvor hårdt, men også hvor godt det var i gamle dage - den gang, der var rigtige soldater til. Det er også udbredt, at såfremt man har aftjent sin værnepligt ved regimentet og senere skal søge stillinger efter endt uddannelse, er det en fordel, at man fremviser gode soldaterpapirer og specielt fra Den Kongelige Livgarde.

I mange stevnske hjem hænger der atelierbilleder af en søn, en far eller farfar i uniform med bjørneskindshue. For forfatteren af denne artikel gælder det samme; min søn var gardere i 2011, jeg selv i 1978, min far i 1948, min farfar i 1916 og min oldefar ca. 1870.

Gardernålen og hæderstegn

En gardere får en gardernål efter endt tjeneste. Gardernålen blev indstiftet som medlemstegn ca. 1913 og findes i flere variationer, guld, sølv, forgyldt mm. Nålen bæres i reversen og er for bæreren en markering af et tilhørsforhold til en gardereforening eller blot, at man har aftjent sin værnepligt i Den Kongelige Livgarde. Nålen er ikke et udpræget medlemssymbol til gardereforeningen, og bæres af mange gamle gardere uden medlemskab til en gardereforening. Imidlertid inviterer

Medlemstegn. Når et nyt medlem indtegnes i foreningen, modtage denne ved førstkommande Generalforsamling eller anden anledning sit medlemstegn.

10-års tegn Dette tildeles efter de 10 første års medlemskab af foreningen og ikke for året for afsluttet tjeneste ved Den Kongelige Livgarde. Dette gælder i øvrigt for alle øvrige års-

25-års tegnet Det er fast tradition, at hæderstegn for runde år tildeles ved den årlige generalforsamling.

40-års tegnet Tegnet er af samme type som 25-års tegnet, men med bjælke.

50-års tegnet

De Danske Gardereforeningers hæderstegn. Tegnet udstedes fra centralt hold efter indstilling fra den lokale forening.

nålen altid til en dialog med indgangsspørgsmålet - hvilken årgang er du - og er du medlem af en gardereforening?

Garderforeningens hæderstegn opdeles i tegn for indtegnet medlemskab, tegn for runde år i medlemskabet samt tegn for særlig indsats i foreningsvirket. Alle tegn er udført som medaljer og bør bæres ved foreningsvirkets sammenkomster.

Gardernål - nyere tid

Foreningens start

Søndag den 20. juli 1913 samledes en gruppe gamle gardere på det daværende Hotel Phønix i Store Heddinge. Følgende gamle gardere havde taget dette første skridt til en lokal gardereforening: Mølle-ejer P. Bentzen, Sigerslev (årgang 1879), gårdejer P. Pedersen, Lykkebæk-Klip-pinge (årgang 1873), gårdejer/sogneråds-formand A.N. Jørgensen, Frøslev (årgang 1897), lærer K. Hansen, Spjellerup (årgang 1888), gårdejer Gustav Rasmussen, Smer-up (årgang 1898) og lærer O. Olsen, Store Heddinge (årgang 1888). Allerede i 1885 var der stiftet en gardereforening i Køben-havn, og herefter stiftedes der nye lokale foreninger i hele landet. Hovedparten af de lokale gardereforeninger stiftedes indenfor en tidsperiode af ca. 20 år fra 1885.

Allerede inden det stiftende møde i Store Heddinge (ingen oplysninger om det samlede fremmøde) var der sikret indmeldelse af 33 gamle gardere fra oplandet. De nævnte initiativtagere (undtagen K. Hansen, Spjellerup) dannede den første bestyrelse, og O. Olsen, Store Heddinge, blev valgt som formand.

Årskontingentet blev fastsat til 4 kr. og yderligere 2 kr. som indskud til opstarten.

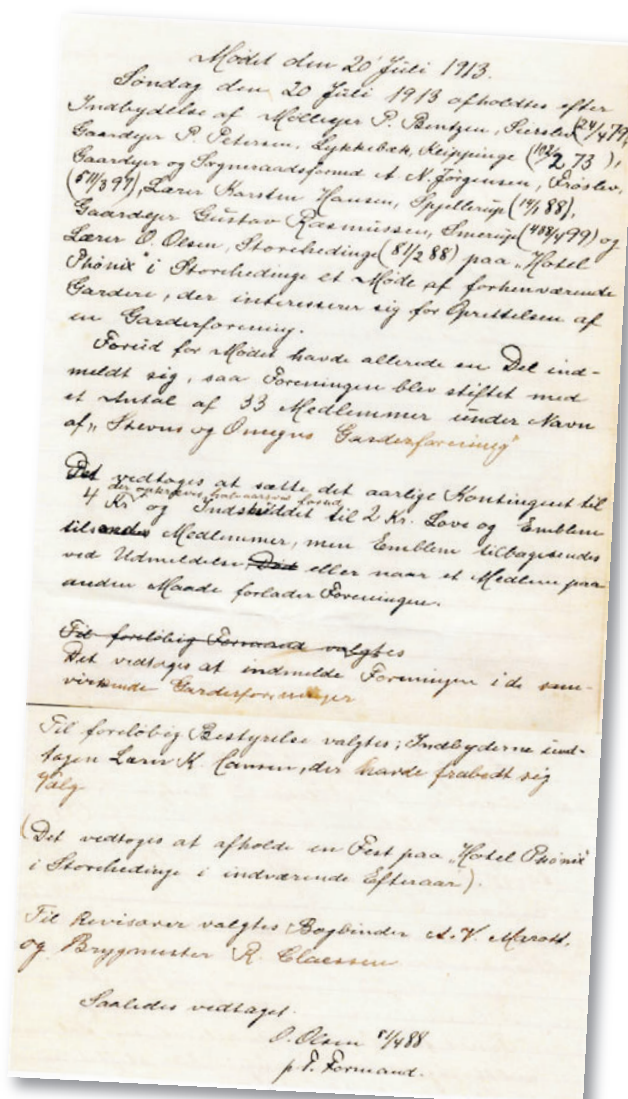
Foreningens virke, navn og hjemsted

Den første ordinære generalforsamling blev afholdt søndag den 7. december 1913 - også på Hotel Phønix, hvor såvel foreningens vedtægter som navn blev vedtaget.

Formålsparagraffen §1 blev:

„Foreningens formaal er

- at sammenknytte og styrke det kammeratlige bånd blandt medlemmerne, hvilket søges tilvejebragt ved sammenkomster, fester o. lign.
- at understøtte trængende medlemmer, deres enker og børn“

Første side i protokollen fra 20. juli 1913

Foreningen fik navnet: Stevns og Omegns Garderforening, og de indtegnede medlemmer var bosat i både Fakse, Køge og Stevns områderne. Allerede efter 3 år stiftedes Fakse Garderforening (1916), og efter 7 år stiftedes Køge Garderforening (1919). Der foreligger ikke oplysninger om tvist eller uenighed, og nydannelserne må antages at være geografisk bestemte.

Gardernål - Stevns og Omegns Garderforening ca. 1919

Afgangen af medlemmer til de nye foreninger i Fakse og Køge ændrede umiddelbart ikke foreningsnavnet, men foreningen anvender i dag Stevns Garderforening som fortrukne navn. I vedtægterne, revideret 2010, kalder foreningen sig stadig Stevns og Omegns Garderforening. Tilsyneladende har der lejlighedsvis været interesse for tilbagefusioner, idet protokollen gentagne gange senere omtaler drøftelser med de andre foreninger om atter at dække et større østsjællandsk område.

Tilsyneladende var dette ikke frugtbar, og nabogarderforeningerne til Stevns Garderforening hedder stadig Fakse Garderforening, Haslev Garderforening og Køge og Omegn Garderforening.

Foreningen ledes af en bestyrelse og generalforsamlingen der afholdes hvert år i det tidlige forår, er foreningens øverste myndighed. I vedtægterne, revideret 2010, ser formålet således ud:

§2 Formål

„Foreningens formål er: at vække og vedligeholde kærlighed til kongehus og fædreland, samt at sammenknytte og styrke det gamle, kammeratlige bånd blandt medlemmerne, hvilket søges tilvejebragt ved, sammenkomster fest og lign. Foreningen er aldeles upolitisk“.

Formænd og bestyrelsesarbejdet

Gennem de snart oprundne 100 år har der været mange gode gamle gardere, der har taget den frivillige tørn i bestyrelsesarbejdet. Rigtig mange har deltaget i dette arbejde, og det vil være uretfærdigt at fremhæve nogle få frem for andre.

Imidlertid har formændene som hovedregel haft lange valgperioder og herunder nævnes disse:

- Lærer 81/2-1888, O. Olsen, 1913-14
- Brygmester 143/3-1888, R. Claessen, 1914-16
- Møllejer 29/4-1879, P. Bentzen 1916-27
- Gårdejer 294/2-1883, J. Larsen 1927-28
- Gårdejer 303/2-1899, N. Jensen-Hansen 1928-39
- Uddeler 315/2-1907, L. P. Nielsen 1939-46
- Mejeriejer 115/4-1930, S. Nissen 1947-50
- Gårdejer 19/1-1922, S. Larsen Skovly 1951-80
- Proprietær 573/4-1939 II, K.L. Pedersen 1980-87
- Mekaniker 462, Maj 52, V. E. Jacobsen 1987-93
- Erhvervsrådg. 108, Sept 68, J. Nielsen 1993-07
- Kørelærer 415, NOV 67, S. Sørensen 2007-11
- Struktør JUL 86, Jan Bull Jørgensen 2011-12
- Kørelærer 415, NOV 67, S. Sørensen 2012-

Det fremgår af protokollen, at der gennem alle år har været afholdt mellem 2 og 8 bestyrelsesmøder årligt, hvor dagsorden har været mangeartet. Typisk var det planlægning af årets aktiviteter - både de meget nære og lokale som de indkaldelser der indløb til De Danske Garderforeningers fælles arrangementer og højtideligheder i det gamle regiment.

Gennem alle år har de mange bestyrelsesmedlemmer altid haft fokus på fastholdelsen af medlemmerne i foreningen samt medvirket til hvervningen af nye medlemmer. Ligeledes har bestyrelsen altid givet fremmøde ved medlemmernes runde fødselsdage og andre festligheder hos medlemmerne.

Det var næsten altid et bestyrelsesansvarliggende at repræsentere foreningen ved de landsdækkende arrangementer - medmindre de lykkedes at inddrage øvrige medlemmer. Se senere vedr. foreningens faner og fanebærere.

Når et medlem afgik ved døden „Gået til Ryes Brigade“ mødte medlemmer fra såvel bestyrelsen som foreningen samt repræsentation af foreningens fane frem som honnør ved båren i kirken. Denne tradition har været fastholdt siden erhvervelsen af fanen.

Fanen

På et bestyrelsesmøde den 5. april 1914 på Hotel Phønix i Store Heddinge besluttedes det at indstifte en fane for Stevns og Omegns Garderforening. Fanen blev indkøbt gennem købmand Th. Bech, Store Heddinge og afdraget over 6 år (ukendt antal rater - af protokollen fremgår, at udbetalingen var 65,- kr.). Fanen blev fremstillet hos C. L. Seifert, København.

Allerede den 5. maj 1914 kunne fanen præsenteres ved kong Christian den Xs 25 års garderjubilæum ved en parade i København og igen ved majestættens 40 års garderjubilæum i 1929. Siden har Stevns Garderforenings fane aktivt præsenteret foreningen i alle henseender - det

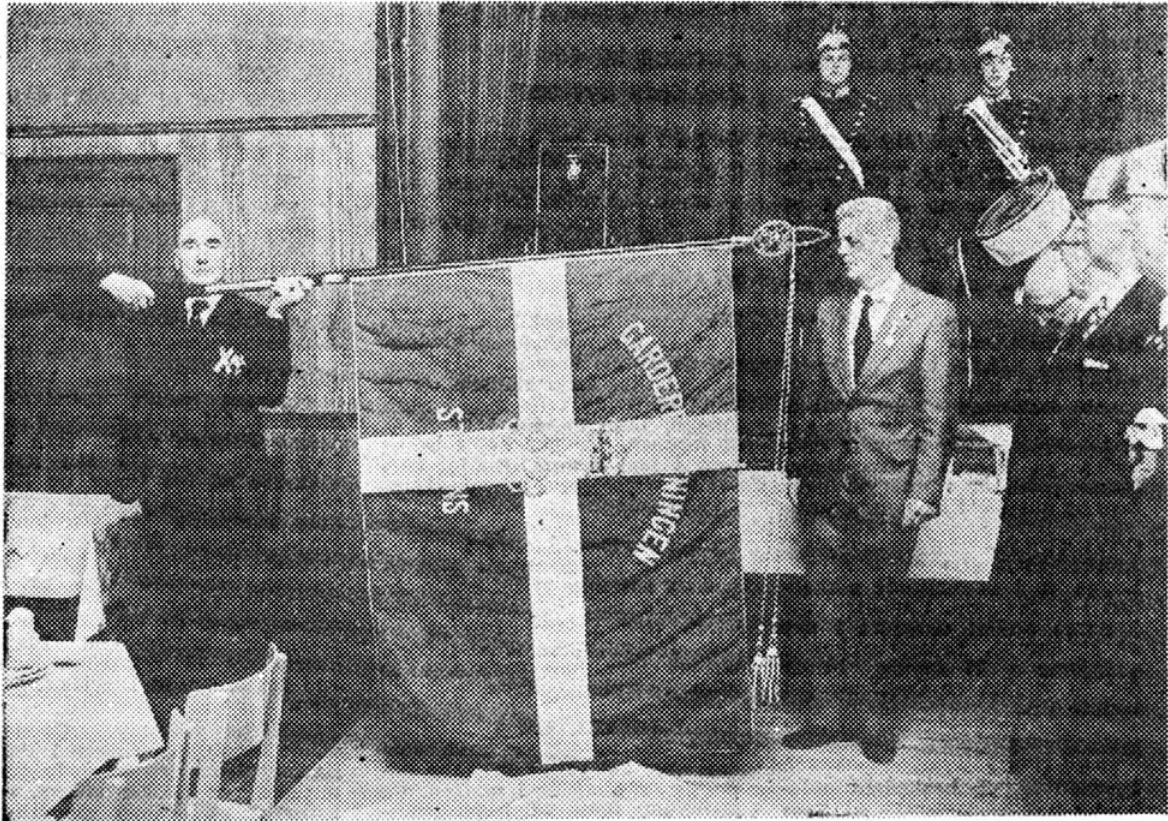
værende sig ved parader for kongehuset, for Den Kongelige Livgarde som regiment og for De Danske Garderforeninger samt ved de lokale arrangementer og hæderspræsentationer.

Fanen præsenteres ved flere faste lokale arrangementer - herunder de nationale mindedage for Danmarks deltagelse i krige og for faldne soldater.

Fanen fra 1914 udskiftedes den 29. marts 1976 efter 62 års anvendelse ved en festlighed på Elverhøj Kro i Klippinge. Midlerne til den nye fane blev tilvejebragt gennem bidrag fra foreningens medlemmer samt 2 lokale pengeinstitutter - daværende Sparekassen Bikuben og Store Heddinge Bank. Udgiften til den nye fane blev opgivet til 8.385,- kr.

Valdemarsdag, 15. juni 2012 i Store Heddinge kirke. Fanebærere FEB 1969 Preben Rasmussen og NOV 1978 Lars Juel Clement. (Foto: Charlotte Skøtt, Stevnsbladet)

De gamle gardere skænkede en ny fane

Medlemmerne af Stevns Garderforening kunne i går på foreningens generalforsamling på Elverhøj kro i Klippinge overdrage foreningen en ny fane, som er købt for penge, samlet ind blandt medlemmerne. Fanen har kostet 6.400 kr., men medlemmerne har skænket 8.400 kr., så foruden fanen har garderforeningen fået et pænt kontant beløb til kassen. Fanen blev ført frem af Garderforenin-

gens fanebærer gennem mere end 30 år, Frede G. Rasmussen, Havnelev, og Ole Andersen, Havnelev, der på billedet ses sammen med to medlemmer af Livgardens tambourkorps, der var kommet for at være med til at gøre faneindvielsen ekstra festlig.

Foreningens formand, Søren Larsen, Skovly, Klippinge, foreningens ældste medlem og eneste æresmedlem, Peter Petersen, Klip-

pinge, og yngste medlem, Ole Dreyer Nielsen, Store-Heddinge, slog de tre søm i fanen for henholdsvis dronningen, fædrelandet og flaget. Ejler Andersen, Store-Heddinge og John Trap Andersen, Strøby Egede, slog plade på, som fortæller, hvem der har skænket fanen til foreningen. Endelig slog Hans A. Hansen, Tommestrup og Vagn Ebdrup Jacobsen, Store-Heddinge, en skiveplade på fanen.

Dagbladet/Artikel. 30. marts 1976.

Den gamle fane blev senere overdraget til Stevns Museum i forbindelse med Stevns Garderforenings 75 års jubilæum i 1988.

Faner indvies ved påsættelse af plader med symbolsk sømslåning og gennemføres som en højtidelighed.

Fanen fra 1976 er fortsat i brug. Pro Patria Fonden bevilligede i oktober 2012 6.500,- kr. til indkøb af en suppleringsfane til brug for udendørsarrangementer for at skåne silkefanen fra 1976.

Fanen indvies den 20. juli 2013 i forbindelse med jubilæet.

Nedennævnte gamle gardere i Stevns Garderforening har været fanebærere:

- Brygmester 143/3-1888, R. Claessen blev fanebærer ved indstiftelsen af 1914-fanen, og da han i oktober 1914 blev valgt til formand, overgik hvervet til efternævnte fanebærere:
- Handelsmand 21/2-1894 N.C. Andersen, Bjælkerup, 1914-1943

- Gårdejer 119/2-1933 I, F. G. Rasmussen, Havnelev, 1943-1978
- Gårdejer 055, MAJ 1952, O. Andersen, Hyldebjerggaard, Havnelev, 1978-1988
- Proprietær FEB 1969, P. Rasmussen, Humlemose, Lyderslev, 1988- nuværende fanebærer

Stevns Garderforenings virke 1913-2013

(redaktionen afsluttet ultimo 2012)

I de første år efter stiftelsen blev den årlige generalforsamling og mortensaften de eneste og faste samlingsaktiviteter i foreningen. Disse aktiviteter ses fortløbende

afholdt på Hotel Phønix - og enkelte gange på det daværende Jernbanehotellet og senere på Hotel Stevns.

Allerede i 1915 ses det protokolført, at foreningen udvidede aktiviteterne til udflugter, hvor ægtefællerne kunne deltage. Der nævnes, at udflugtsmålene var lokale attraktioner som Vallø Strandhotel, Gjorslev Bøgeskov, Rødvig Kro, Vemmetofte Strand, Munkegården i Store Heddinge m.fl. Det fremgår ligeledes, at garderforeningerne i Fakse, Haslev og Køge ofte deltog i disse aktiviteter.

Den 19. juli 1926 stod Stevns Garderforening som foregangsforening for det første registrerede garderstævne, hvor

GARDERSTÆVNET STEVNS.

Den 19. Juli 1926 er forsaavidt blevet en Mærkedag i Garderforeningernes Historie, som det Garderstævne, der den Dag afholdtes i Stevns af 10 sjællandske Garderforeninger, viser Vej til ny Landvinding i Retning af Styrkelse af det kammeratlige Sammenhold indenfor en hel Landsdels Garderforeninger.

Vi har vort aarlige Repræsentantskabsmøde, der jo er ganske uundværligt som Bindeled mellem de 53 Garderforeninger, — og vi har de gode, kammeratlige Fester og Sammenkomster, som hver enkelt Forening afholder, — og vi har adskillige Eksempler paa, at et Par Foreninger slaar sig sammen til en Fest eller Udflugt. Men at samle alle en Landsdels Garderforeninger til en fælles Fest, det er den gode og rosværdige Idé, som Arrangørerne af Garderstævnet i Stevns har faaet — og som de har bragt ud i Livet paa en saa ovenud fortrinlig Maade.

Thi Stævnet dernede ved Klinton blev en Fest, som dens Deltagere længe vil mindes. Alt var saa omhyggeligt forberedt og blev saa vel udført, at den store Sukces ikke kunde udeblive. Vejret var højt: Sol over Stevns hvide, forrevne Klint og over Højrupps gamle Kirke og skønne Mindelund, hvor Stævnet indledes efter Kørslen fra Storehedinge gennem det rige Stevns til Klinton, og hvor et muntert og broget Folkeliv udfoldede sig, indtil Kursen — efter et ypperligt og instruktivt Foredrag var blevet holdt for den lyttende Forsamling af Bankdirektør Jensen-Stevns — atter sattes mod Byen. Fra først til sidst var der den rette Garderstævning over Festen!

Paa Torvet i Storehedinge stillede de gamle Gardere derefter Paraden og marcherede med fuld Musik og vajende Phaner op til Anlægget, hvor en flot og stram Parademarch fandt Sted forbi Præsidiets, der, sammen med Stævnets to ældste Deltagere, Gaardejer P. Nielsen, Østergaard, Nr. 23-1-1869, og Forpagter Voas, Magleby, Nr. 160-3-1870, havde taget Opstilling for at modtage Stævnets Hilsen. Desværre maatte man savne Præsi-

denten, Greve A. Brockenhuus-Schack, der havde været nødsaget til at sende Afbud paa Grund af et pludseligt Sygdomsanfald. —

Ved det festlige Bord i Anlæggets Pavillon bød Formanden for Stevns og Omegns Garderforening, Møller P. Bentzen, Velkommen og overgav Dirigenthvervet til Formanden for Fakse og Omegns Garderforening, Hotel-ejer Lauritz Christensen. I velvalgte Ord udbragte Møller Bentzen et Leve for Kongen og udbad sig Forsamlingens Tilslutning til Afsendelsen af et Telegram til Hs. Majestæt. Vicepræsidenten, Kaptajn Hage, talte i smukke Ord for Fædrelandet, L. Nielsen, Roskilde, for Livgarden, Kaptajn v. Kohl for Garderforeningerne. Laur. Christensen, Karise, for Gæsterne, Formanden for Køge og Omegns Garderforening, Skovfoged Dæen, for vort Flag, Formanden for Nordsjællands Garderforening, Redaktør Theisen-Krestensen, for Damerne, Formanden for Sydsjællands Garderforening, Poliibetjent Zillmer, for Kammeratskabet — — o. s. v. en lang Række Talere havde yderligere Ordet og adskillige fortrinlige Sange — forfattet i Dagens Anledning — glædede endnu Selskabet, inden Møller Bentzen paa Værternes Vegne hævede Bordet, saa at Dansen kunde begynde. Men i adskillige Timer endnu varede det kammeratlige Samvær, Gæsterne havde aabenbart svært ved at bryde op, og alle var enige om, at det havde været en herlig Dag — og at den absolut burde gentages. Man blev enige om, hvert Aar at holde en saadan fælles Sammenkomst for de sjællandske Garderforeninger, og Redaktør Theisen-Krestensen indbød paa sin Forenings Vegne til et Stævne næste Aar i Frederikssund paa samme Maade som her i Stevns. Tilbudet modtoges med Begejstring, og det sjællandske Garderstævne afholdes altsaa næste Aar i Frederikssund!

Alle, der var med i Stevns, møder sikkert næste Aar, — de, der ikke var med, skylder sig selv at tage Revanche ved at komme til Nordsjælland 1927.

214-87.

mindst 10 gardereforeninger fra Sjælland deltog. De danske gardereforeningers præsidium blev repræsenteret ved vicepræsident kaptajn Hage. Det landsdækkende gardereblad omtalte i nummer 8/1926, at initiativet fra Stevns Gardereforening var en mærkedag i foreningernes historie, og stævnet „viser vej til ny landvinding i retning af styrkelse af det kammeratlige sammenhold inden for en hel landsdels gardereforeninger“.

Det stevnske garderstævne omfattede bl.a. udflugt til Højerup Kirke, parade gennem Store Heddinge med musik og foreningsfaner til byens anlæg, hvor der i pavillonen holdtes festlighed, spisning, taler og sange. Flere sjællandske gardereforeninger afviklede i årene herefter lignende arrangementer.

Stevns Gardereforening ses i protokollen at være aktiv i de øvrige foreningers arrangementer - der nævnes parader, mindehøjtideligheder, indvielser, jubilæer mm., hvor „De Stevnske Soldaterforeningers Samvirke“, „De Danske Forsvarsbrødre for Store Heddinge og Omegn“ og „Marineforeningen for Stevns“ særligt omtales.

Det er særligt nævnt, at formanden i 1933, gårdejer 303/2-1899, Niels Jensen-Hansen, Magleby, ledede en march for festligholdelse af De Danske Forsvarsbrødre for Store Heddinge og Omegns 50 års jubilæum den 18. juni gennem Store Heddinge.

Gennem alle år - og næsten uden undtagelse, har foreningen været repræsenteret ved De Danske Gardereforeningers delegeret- og repræsentrantskabsmøder i hele landet.

Gennem de 100 år har der været skiftende aktivitetsniveau, men den årlige og vedtægtsbestemte generalforsamling med protokolføring har altid fundet sted. På generalforsamlingen i 1967 dristede et yngre medlem sig til at fremsætte et forslag om at genindføre aktiviteter, hvor ægtefællerne kunne deltage - det er anført i protokollen, at emnet blev behand-

let som: „en lang og til tider håbløs diskussion“ - men dog ikke resultatløst, idet der i august 1967 blev afholdt en vellykket fest med ægtefæller på Rødvig Kro med stor tilslutning.

Blandt mange andre mere formelle aktiviteter har Stevns Gardereforening altid stillet med repræsentranter til kongehusets officielle arrangementer efter indkaldelse samt ved Den Kongelige Livgardes jubilæer og De Danske Gardereforeningers arrangementer.

Følgende arrangementer skal særligt nævnes:

Den Kongelige Livgardes 275 års jubilæum afviklet den 25. juli 1933, hvor der bl.a. gennemførtes en march for kong Christian den X i Ermelunden.

Den Kongelige Livgardes 300 års jubilæum den 30. juni 1958 med samling af en styrke på over 6.000 gamle gardere fra hele landet på Rosenborg Eksercerplads. De gamle gardere formeredes i en kæmpemæssig march for kong Frederik den IX, der var iført Den Kongelig Livgardes røde gallauniform. Marchen fortsatte med den vagtgående styrke forrest gennem Københavns gader til Amalienborgs slotsplads og retur til Rosenborg, hvor der aftrådtes til frokost på plænerne i Kongens Have. Marchen havde musikledsagelse fra regimentets eget musikkorps samt fra mange andre regimenter fordelt i marchen. De gamle gardere var inddelt i indkaldelsesårgange. Samme aften var der festmiddag i Forum med deltagelse af over 5.500 gamle gardere samt afsluttede festfyrværkeri i Tivoli. Til festmiddagen blev der serveret forløren skildpadde og håndlavede boller og som dessert, lagkage og kaffe.

Den Kongelige Livgardes 325 års jubilæum i juni 1983 kan huskes af mange af foreningens medlemmer. Festlighederne indledtes med gudstjeneste i Roskilde Domkirke, hvor alle gardereforeninger var indkaldt med deres faner, fanebærere og bestyrelser. Senere på dagen samledes over 8.000 gamle gardere i

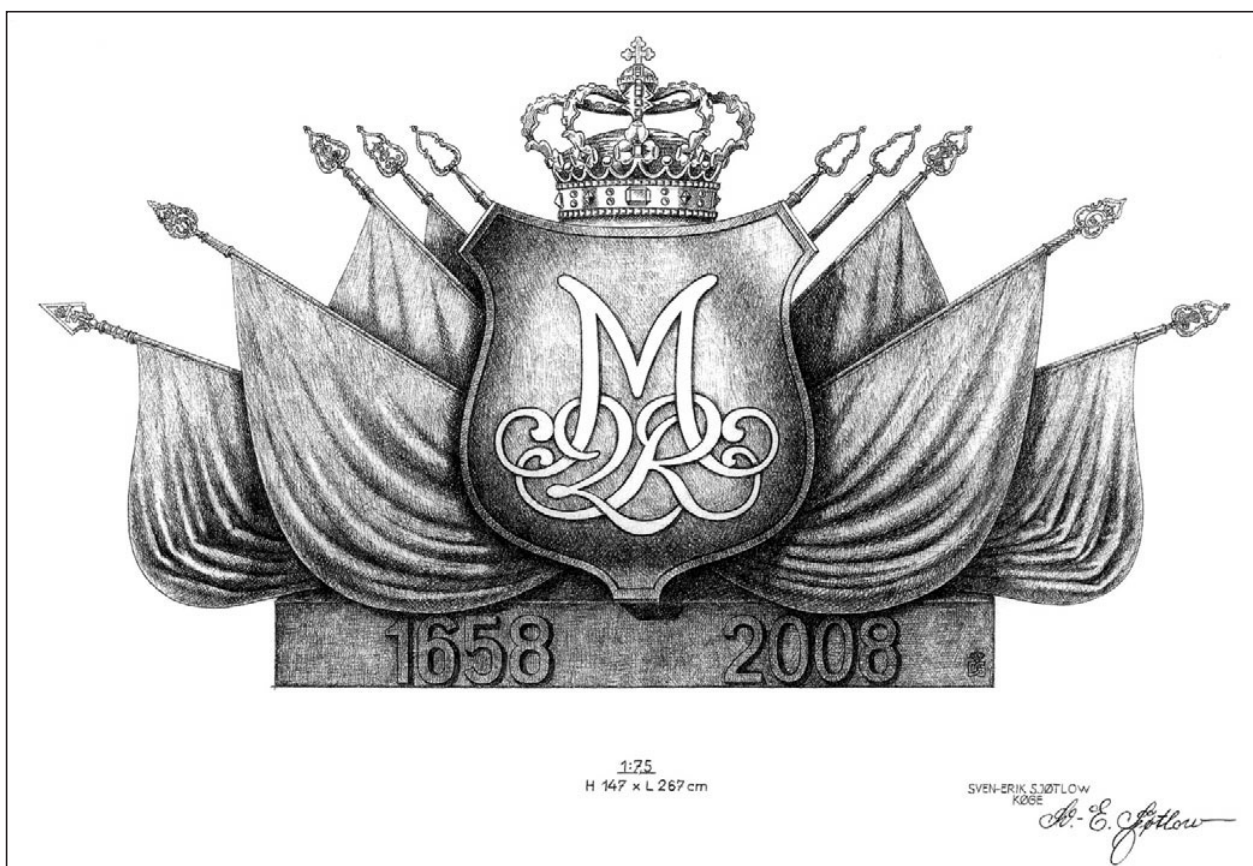
Tivoli, hvor der opstilledes i garderår-gange og roder for foreningsfaner samt Den Kongelige Livgardes vagtstyrke og musikkorps. Efter en imponerende march gennem Københavns gader til Rosenborg Eksercerplads afsluttedes med en parade for dronning Margrethe den II. Den første del af paraden ankom til Rosenborg Eksercerplads førend den sidste del havde forladt Tivoli.

Næsten traditionen tro var der frokost på plænen i Kongens Have og som afslutning på dagen en kæmpemæssig festmiddag i Bella Centret med deltagelse af den kongelige familie. Også her deltog over 8.000 gamle gardere med ledsager.

Amalienborg Slot Vagten i 200 år. Vagten har været varetaget af Den Kongelige Livgarde i 200 år, og derfor afvikledes der jubilæumsfestligheder den 30. juni 1994, hvor De Danske Garderforeninger var indkaldt til march og parade. I den anledning var der indkaldt 1-3 medlemmer fra hver garderforening 2 dage i forvejen for genoptræning som en civil parade for

en indmarch på Amalienborg. I alt blev der indkaldt ca. 55 gamle gardere til denne særlige del.

Fra Stevns Garderforening deltog 2 bestyrelsesmedlemmer, NOV 1978, Hans Henrik Thyssen og NOV 1978, Lars Juel Clement, der mødte på Høvelte Kaserne en torsdag aften. Herefter fulgte 2 dages eksercits og masser af garderminder inden den afsluttende prøvelse med en stor fællesmarch med den vagtgående styrke fra Rosenborg Eksercerplads til Amalienborg. Forinden var der parade for dronning Margrethe den II på Rosenborg Eksercerplads. Herefter fortsættelse af paraden til Christiansborg Slots ridebane. Senere var der en større reception i riddersalen for de særligt indkaldte gamle gardere samt formænd, fanebærere m.fl. med deltagelse af dronning Margrethe den II. I fællesmarchen indgik alle øvrige fremmødte gamle gardere, og atter var det en københavnsk begivenhed med stor opmærksomhed.

Kartouchen - uddrag fra jubilæumsbogen om Den Kongelige Livgarde - 350 år.

Den Kongelige Livgardes 350 års jubilæum den 30. juni 2008. Som i lighed med de tidligere jubilæer arrangeres dette med en meget storstilet march gennem Københavns gader med start i Tivoli og med afslutning på Rosenborg Eksercerplads. Forinden var der gudstjeneste i Garnisons Kirke med kongelig deltagelse. Atter var der honnørparade for dronning Margrethe den II og med over 7.000 deltagere. Sædvanen tro var der frokost i Kongens Have ved Rosenborg, hvor pårørende til marchdeltagerne også deltog. Over 9.000 samledes i den anledning. Dagen forinden var der koncert i Tivolis koncertsal med stor deltagelse samt også den kongelige familie. I månederne op til selve dagen, var der særudstillinger på garderkasernen i Gothersgade samt udgivelse af CD fra Den Kongelige Livgardes Musikkorps.

Dette års jubilæum blev understøttet af et stort internationalt tattoo med deltagelse af såvel danske som udenlandske militære enheder, og dette strakte sig over 3 dage. De Danske Garderforeninger gav Den Kongelige Livgarde en Kartouche opsat på kasernens hovedbygning. Kartouchen var tegnet af SEP 57, Sven-Erik Sjøtlow, Køge og Omegn Garderforening. Sven-Erik bor i Rødvig på Stevns. Sven-Erik Sjøtlow bistod yderligere bronzestøberen med udskæring af skabelonen i træ og den endelige støbning.

Festlighederne afsluttedes med festmiddag i Bella Centret med over 8.600 deltagere, hvor hele den kongelige familie også var til stede.

Stevns Garderforening stillede med over 20 medlemmer, og foreningens fane indgik på bedste vis i paraden og senere i opstillingerne på Rosenborg Eksercerplads.

Parader på Rosenborg

Hvert forår og efterår åbner Garderkasernen på Rosenborg Slot portene for gamle gardere - de såkaldte årgangspara-

der, hvor gamle gardere med runde jubilæer indgår i særlige opstillinger.

Jubilæerne samles typisk via deres årgangsformænd, og der aftales fællesarrangementer, hvor de gamle gardere udveksler soldaterhistorier.

Medlemmer fra Stevns Garderforening har gennem mange år deltaget i disse årgangsparader, og rigtig mange medlemmer har haft livslangt medlemskab af deres årgangsforeninger, der sideløbende med garderforeningen har bevaret kontakten til soldaterkammeraterne. Meget ofte har årgangsforeningerne opsparet store beløb til festligheder og arrangementer.

Stevns Garderforenings jubilæer over 100 år

25 år

Den 20. juli 1938 blev jubilæet fejret ved en festlighed på Hotel Phønix i Store Heddinge. Festligheden indledtes med kransenedlæggelse ved graven for foreningens første formand, lærer O. Olsens grav.

Store Heddinge by havde sat flag i anledning af jubilæet, og foreningen blev honoreret med besøg af prins Gustav (søn af kong Frederik den VIII - og lillebror til kong Christian den X), præsidenten for De Danske Garderforeninger, kammerherre oberstløjtnant Hage samt vicepræsident kaptajn Carl von Kohl. Festligheden indledtes med en reception, hvor 11 medlemmer siden foreningens start fik overrakt 25 års tegn af prinsen.

Under middagen afsendtes der telegram med hilsen til kong Christian den X, der kvitterede med telegram m/tak og hilsen. De Danske Garderforeninger overrakte en gave - en bordflagstang af malm til foreningen. Denne anvendes stadig ved generalforsamlinger og øvrige samlinger.

40 år

Den 20. juli 1953 afholdt foreningen sit 40

års jubilæum på Traktørstedet i Gjorslev Bøgeskov. Ca. 40 deltagere deltog - antageligt var ca. halvdelen gamle gardere, da festen var m/ledsagere. Det fremgår af protokollen, at kuvertprisen var 12,- kr., men foreningen donerede hertil 4,- kr. fra kassebeholdningen. Menuen er noteret og omfattede snitter - fedekalvesteg og is.

50 år

Den 20. juli 1963 afholdtes snart traditionen tro atter jubilæum, denne gang på Hotel Stevns i Store Heddinge. Der ses ikke deltaljeret beskrivelse af festligheden, men naboforeningerne fra Fakse og Køge var repræsenteret. Som vanligt var De Danske Garderforeninger repræsenteret og denne gang v/major Asger Jørgensen. Præsidiet gav endnu en flagstang af malm til foreningen, der anvendes på samme måde som den først modtagne. Ved samme jubilæum omtales en lysestage som gave, men der kan være tale om erindrings- eller skrivefejl, og en eftersøgning har været forgæves.

Også denne gang afsendtes der telegrafisk hilsen til kongen - kong Frederik den IX, der kvitterede med tilbagehilsen til foreningen. Der var 60 deltagere ved festen - antageligt ca. 30 medlemmer m/ledsagere

60 år

Dette jubilæum blev holdt senere på året - den 26. september 1973 i Strøby Egede forsamlingshus med deltagelse af over 80 personer (gamle gardere m/ledsagere). Bemærk stigningen af antallet af deltagere - sandsynligvis en virkning af, at medlemstallet i disse var stigende og/eller fastholdt. En delegation af ældre medlemmer - indkaldte fra årgang 1940 og ældre, overrakte en dirigentklokke som gave - denne klokke anvendes stadig i foreningen.

De lidt skæve jubilæer påkalder ikke altid De Danske Garderforeningers opmærksomhed, og de forbliver som lokale

Gaverne fra Præsidiet samt klokken fra de ældre medlemmer.

initiativer mm. Dog deltog bl.a. Sydsjællands Garderforening v/formanden, og der overrakte en pokal til brug som vandrepokal for skydninger.

70 år

Dette jubilæum i 1983 blev mod sædvane ikke holdt om sommeren, idet Den Kongelige Livgardes 325 års jubilæum skulle holdes i juni måned. Derfor blev festligheden udskudt til den 15. oktober 1983 som festlighed på Traktørstedet Højeruplund. De Danske Garderforeninger var repræsenteret v/vicepræsident oberstløjtnant J. O. Koefoed, der overrakte en faneplade i sølv til foreningens fane. Som øvrige gæster deltog formændene fra gardereforeningerne i Fakse, Køge, Sydsjælland, Midtsjælland og Møn. 70 gamle gardere med ledsagere sluttede op om arrangementet.

75 år

I anledning af dette runde jubilæum blev der udgivet et hæfte (der bl.a. har leveret data til denne artikel). Naturligvis skulle der også denne gang ske en tydelig markering, og dette skete med march igen-

nem Store Heddinge og en festlighed den 23. juli 1988.

Arrangementet blev en stor succes, og der var deltagelse af 58 gamle gardere i en march gennem Store Heddinge. Aftenfesten med middag blev afholdt på Traktørstedet Højeruplund med deltagelse af 94 gamle gardere m/ledsagere. Her oplæstes lykønskningshilsen fra Dronning Margrethe den II. De Danske Garderforeninger gav et fanebånd til foreningsfanen og præsidenten holdt hyldesttale.

Endvidere var De Danske Garderforeningers præsident oberst J. Schouboe samt formænd fra naboforeningerne med som gæster.

Dagen indledtes med march fra Elisabethsvej til Rådhuset og videre til Hjemmeværnsgården. Marchen blev myndigt ført af pens. major 1429/NOV 1948, V. Clausen samt 2 vagtgående tambourgardere med tromme, fløjte og horn.

Undervejs var der ophold på Rådhuset, hvor borgmester garder 1409/NOV 1952 A. Ebdrup ønskede foreningen tillykke og bød på en forfriskning. På Hjemmeværnsgården var der reception, hvor der fremmødte 115 gratulanter fra andre foreninger og øvrige. Formanden 140462/MAJ 1947 Vagn Ebdrup Jacobsen holdt tale, og herefter overrakte foreningens første fane fra 1914 til Stevns Museum v/dyrlæge Henning Poulsen. Dette skete for at sikre den gamle fane for eftertiden.

Ved aftenfesten på Traktørstedet Højeruplund oplæstes lykønskningshilsen fra

Bestyrelsen i 1988

Bagerst fra venstre: 735415/NOV 1967 S. Sørensen, NOV 1978 H. H. Thyssen, 778108/SEP 1968 J. Nielsen
Siddende fra venstre: 140055/MAJ 1952 O. Andersen, formanden 140462/MAJ 1952, V. Ebdrup Jacobsen og
305479/AUG 1956 B. B. Jensen

dronning Margrethe den II. De Danske Garderforeninger gav et fanebånd til foreringsfanen, og præsidenten holdt hyldesttale.

312 NOV/1947, K. E. Andersen (Post-Ejler, Store Heddinge) blev udnævnt som æresmedlem med baggrund i sit arbejde for foreningen og sit lange medlemsskab. Jubilæumsforberedelserne blev dog præget af 2 meget foreningsaktive gamle garderes dødsfald inden festdagen. Næstformand, fanebærer 140055/MAJ 1952, O. Andersen, Havnelev og tidl. formand, bestyrelsesmedlem 573/NOV 1939, K. Lykke Pedersen, Klippinge, gik til "Ryes Brigade" i foråret 1988.

90 år

Dette jubilæum afvikledes lidt anderledes end de tidligere, idet foreningen valgte at markere de 90 år samtidig med den årlige fugleskydning den 14. juni 2003. Igen var der march gennem Store Heddinge med deltagelse af 2 vagtgående tambourgardere. 70 gamle gardere deltog i marchen, der passerede Rådhuset i Store Heddinge, hvor borgmester Lars Asserhøj ønskede tillykke. Herefter fortsatte marchen til Stevnshallerne, hvor fugleskydning og den efterfølgende frokostbuffet afholdtes. Dette var første gang, hvor fugleskydningen afholdtes i Store Heddinge. Den traditionelle aftenfest var aftalt til ikke at skulle afholdes til fordel for det kommende 100 års jubilæum 10 år efter. De Danske Garderforeninger var repræsenteret af vicepræsident K. Basballe.

100 år

Alle kræfter er lagt i for at gøre 100 års jubilæet til en mindeværdig begivenhed for såvel Stevns Garderforening som for alle øvrige interesserede. Forarbejdet gennemføres sammen med Stevns Lokalhistoriske Arkiv og udgives som et kapitel i „Stevns før og nu“ samt som et jubilæumsskrift til medlemmerne. Der er nedsat en arbejdsgruppe sammen med bestyrel-

sen, der har som opgave at tilrettelægge og afvikle jubilæet den lørdag 20. juli 2013.

Stevns Garderforening 1940-1945, kort beskrivelse

Foreningen er umiddelbar ikke i besiddelse af dokumenterede oplysninger om modstandskampen og omfanget af medlemmers deltagelse heri. Imidlertid indsamlede 1218/NOV 1948, Jens Juel Larsen data om Stevns Garderforening til Den Kongelige Livgardes 350 års jubilæum i 2008, hvor hans bidrag bl.a. indgik i et bogmateriale om De Danske Garderforeninger samt til en privat foredragsrække om Gevnø By m.m.

Følgende noter er genskrevet: Ved den tyske besættelse af Danmark den 9. april 1940 kom tropperne til Amalienborg. De blev mødt med modstand af vagtstyrken (Den Kongelige Livgarde). I vagtstyrken indgik 314/MAJ 1939, Axel Helge Olsen, der senere blev medlem af Stevns Garderforening og mangeårig politiassistent i Store Heddinge. Først efter ordre fra kong Christian den X indstilledes kamphandlingerne.

I grålig beklædning Lars Nielsen, Lyderslev

Efter sammenbruddet for samarbejdspolitikken angreb værnemagten den 29. august 1943 det danske militær og herunder også Amalienborg og samtidig garderkasernen på Gothersgade ved Rosenborg. 232/MAJ 1942, Knud Ravnhøj var vagtgående garder og deltog i kampen på garderkasernen. Garderne måtte opgive kampen med flere faldne. Garderne blev interneret af værnemagten og hjemsendtes efter ca. 30 dage. Knud Ravnhøj var også aktiv i modstandskampen på Stevns efter sin hjemsendelse. Han blev senere et aktivt medlem af Stevns Garderforening og i en periode også borgmester i kommunen.

På Sydstevn blev brugsuddeler og formand for Stevns Garderforening Lars Nielsen, Lyderslev gruppeleder af en aktiv modstands- og våbenmodtagelsesgruppe på 7 mand fra Lyderslev og Gevnø. De nedkastede våben blev skjult i Lyderslev Brugs - i lageret af mel og kolonial. I oktober 1944 ransagede Gestapo området for at pågribe Lars Nielsen. Han undslap og holdt sig skjult. Det lykkedes heller ikke Gestapo at finde det skjulte våbenlager, men de tog Lars Nielsens store søn Vagn som gidsel og til afhøring. Han røbede intet om modstandsgruppen i området, og han blev løsladt i julen 1944.

Lars Nielsen dristede sig frem efter nogen tid og passede sin brugsforretning, men har givet været meget årvågen.

Modstandsarbejdet på dele af Stevns blev til dels ledet og koordineret af dyrlæge Terndrup. Også 509/4-1934 II, V. Rasmussen var aktiv i gruppen i Sydstevn. I Højerupområdet var „Møllebjerg“ et meget aktivt omdrejningspunkt og Frode Jensen, Møllebjerg, var meget aktiv i modstandsarbejdet sammen med sine brødre. Senere blev Leif Jensen, Møllebjerg, indkaldt til Den Kongelige Livgarde (MAJ 1947). Der henvises til tidligere artikler og foredrag mv., hvor Frode Jensen fortalte historien om gruppens modstandskamp.

Den samlede enhed blev senere omtalt som Terndrupgruppen. Modstandsarbejdet på Stevns er beskrevet og arkiveret lokalt og på Frihedsmuseet under Nationalmuseet.

Fugleskydningerne og konkurrenceskydninger

Siden sommeren 1979 har fugleskydningen også været et fast samlingspunkt for Stevns Garderforening. Indtil ændringerne af skydebaneforholdene på Mandehoved skydebane på det daværende

Fra de første dage efter befrielsen, Knud Ravnhøj står nr. 2 fra venstre.

FLS Sigerslev blev fugleskydningerne afviklet yderst på det smukkeste af Stevns Klint. Siden 2005 har fugleskydningerne været afholdt hos FEB 1969, Preben Rasmussen, Humlemosegård, Lyderslev - men stadig efter det samme koncept. Dog blev fugleskydningen i 2003 afholdt v/ Stevns-hallerne i anledning af 90 års jubilæet.

Kæden (sølv) med forstørrelse af platte og fugl.

Fugleskydninger afvikles ved køb af skydenummer / lodder nogle uger inden den faktiske fugleskydning. Typisk købes der flere skydenumre af et medlem. Ved selve skydningen skyder skytten i tilfældig rækkefølge for et solgt skydenummer / lodden. Der er præmier til både skytte og det solgte skydenummer. Der skydes til krone, næsering, 2 ører, 2 vingespids, 2 kloringe, hale og til sidst brystpladen (fuglekongen). De nævnte fugledele markeres med metalringe, der er svejset fast.

Der skydes med cal. 22 salonriffel fra fast anlæg og med behørigt kuglefang samt under ledelse af en skydeleder.

Fugleskydningen indledes med en parademarch, hvor Store Heddinge Tambourkorps altid har stillet tambourer med fløjte og tromme for at støtte de gamle garderes svingende marchtakter. Paraden afhenter sidste års fuglekonge, som bør være til stede på området, men ikke indgående i paraden. Fuglekongen er vært for en dram, og indleder skydningen med det første skud mod kronen.

Foreningens fane indgår i paraden og præsenteres behørigt, ligesom der er flaghejsning m/sang.

Arrangementet har altid haft god deltagelse, men især salget af skydenumre har været godt. Stort set alle medlemmer har købt disse - og også selv om de ikke har mulighed for at deltage. Det store salg af skydenumre må i høj grad tilskrives, at bestyrelsens medlemmer har aflagt besøg hos hvert enkelt medlem inden sommerens fugleskydning.

Fugleskydningen begyndes altid kl. 10.00, og der skydes til sidste skud falder til brystpladen, og fuglekongen findes. Herefter er der spisning af medbragt mad og gode soldaterhistorier. Ikke sjældent kommer den gamle garders ægtefælle med maden og deltager i spisningen. Sideløbende med fugleskydninger afvikles der dartspil og skydning med luftgevær. Øvrige gæster kan også deltage i disse konkurrencer, og der er præmier til damerækken og børnerækken. Kun gamle gardere må skyde mod fuglen, og kun en gammel garder kan blive fuglekonge.

Det hænder, at de ringe, der markerer fuglens dele, ikke vil lade sig bortskyde - enten pga. god svejsning eller manglende skydefærdighed. Når tålmodigheden er opbrugt, eller ammunitionslageret er bekymrende lavt, må skydelederen ty til skrappe midler, og fuglen, der er opsat på stang, må nedtages, og der skæres lidt med en nedstryger. Kort efter sker der bortskydning af ringen, og der er præmie

til såvel skytte og køber af skydenummer for den aktuelle del.

Der files for at afkorte fuglens langstrakte levetid af hensyn til frokosten. Fra venstre: 232/NOV 1942 Knud Ravnshøj med nedstryger, 140462/MAJ 1952 Vagn Ebdrup Jacobsen, 415518/NOV 1959 Poul Nielsen (Slagterpoul), 1429/NOV 1948 Vilhelm Clausen og sidst 12/MAJ 1939 Kaj W. Sørensen. Foto optaget på Mandehoved SKB 1989.

Fuglekongen hædres med en vandrekæde, hvor hans navn og årstal for skydningen anføres på en sølvbrik. Fuglekongen har regeringstid frem til næste års skydning. Der forligger ikke beskrivelser om fuglekongers regeringsperioder - såsom benådnings, amnesti eller udnæv-

Fugleskydningen på Humlemose i Lyderslev 2009. Der anvendes altid skydebænk under behørigt tilsyn af skydelederen (skydefænriken). Skytten: 743/NOV 1945 H. C. Thomsen og skydeleder MAJ 1973 Leif Larsen. Som listeførere fra venstre: FEB 1969 Ole Bille Andersen og 41560/MAJ 1959 Finn Jensen.

nelser. Det må antages, at regeringsperioderne må anses som ærestitel uden andre væsentlige opgaver end modtagelse af paraden ved næste års skydning samt beskænkningen af skytterne.

I vinterhalvåret deltager Stevns Garderforening i egne skydninger, landskydninger for De Danske Garderforeninger og lokale skydninger m/Fakse og Haslev Garderforeninger. Gennem årene har der været hjembragt pokaler og præmier for god skydning. Desværre har der de sidste par år ikke været særlig stor deltagelse. Tilsyneladende har konkurrenceskydningerne oplevet deres storhedstid for Stevns Garderforening.

Stevns Garderforening i nyere tid

Perioden i „nyere“ tid har fulgt næsten det samme koncept som de første 75 år. De faste samlingspunkter har været generalforsamlingen i det tidlige forår, skydningerne med naboforeningerne og fugleskydningen midt på sommeren samt enkelte udflugter til seværdigheder rundt om i landet.

Deltagerantallet har været rimeligt, og arrangementerne skønnes at være sikret også i fremtiden.

Visse arrangementer trækker flere tilhørere end andre, og da nu pensioneret chefpolitiinspektør Per Larsen (gammel garder) holdt foredrag i 2008, var der over 120 tilhørere til en god aften.

Tilsvarende skete i 2011, da politiinspektør Bent Isager-Nielsen ligeledes trak fulde huse til sit foredrag. Senest blev der planlagt foredrag af gardersergent/jægersoldat Thomas Rathsack (Jægerbogen) i oktober 2012, hvor der ved redaktionens afslutning allerede var tilmeldt 115 tilhørere.

Ikke sjældent har deltagerantallet til generalforsamlingerne været omkring 40 fremmødte, hvilket må siges at være pænt set i lyset af mange andre tilbud i en travl tid

Gennem de seneste år er generalforsamlingerne også udvidet med spændende og relevante foredragsindlæg fra såvel medlemmerne som medlemmer fra andre foreninger, Forsvaret og erhvervslivet.

Senest er Stevns Garderforening blevet højteknologisk med hjemmesiden:

www.stevnsgarderforening.dk,

hvor information og nyheder bringes til såvel medlemmer som øvrige interesserede.

Søren Larsen, Skovly, flankeret af den nye og gamle fane i 1976.

MØD TIDLIGERE JÆGERSOLDAT OG FORFATTER

THOMAS RATHSACK

TIL ET SPÆNDENDE FOREDRAG

TORS DAG
DEN 25. OKTOBER
KL. 19.00

PÅ RESTAURANT
LANTERNA I RØDVIG

EKSTRA:
Lanterna serverer en »GARDERMENU«

Sildemad og 1 snaps
Hakkebof m. blade lag og 1 øl
I alt kr. 170,-

Direkte tilmelding hos
Lanterna til spisning
på tlf. 56 50 62 61
(Gælder ikke som entré til foredraget)

Thomas Rathsack var sergent i Den Kongelige Livgarde fra 1986 og blev i 1990 optaget i Jægerkorpsen. Thomas Rathsack blev for alvor kendt med udgivelsen af bogen "Jæger - i krig med elliten". Han fortæller om et fundamentalt karriereskift, fra jægersoldat til forfatter, om oplevelserne i Afghanistan som jægersoldat og minerydder. Han tager udgangspunkt i sine egne oplevelser som en del af det broderskab, der i krigszoner i Afghanistan og Irak blev testet til det yderste. Thomas Rathsack er en levende fortæller og publikum bliver fanget af hans spændende foredrag.

Entré kr. 75,- (begrænset plads)
Salg af øl, vand, kaffe og kage.

Tilmelding nødvendig til:
Søren Sørensen tlf. 40 40 84 00
Lars Juul Clement tlf. 22 75 26 63
Hans Henrik Thyssen tlf. 40 15 20 95

Det bliver ikke kedeligt
så sæt kryds i kalenderen allerede nu!

Arrangerer:
Stevns Garderforening
www.stevnsgarderforening.dk

Mød den kendte
chefpolitinspektør

Per Larsen,

Københavns Politi

til et utroligt interessant og
spændende foredrag
i Frøslev Forsamlingshus
torsdag den 30. oktober kl. 19.00.

De Stevns den travle Chefpolitinspektør til Stevns.

Per Larsen er politimand af hele sit hjerte. Han elsker sit job men indrømmer gerne, at det er sværere at være politimand i dag end for 40 år siden, da han startede i uniformen.

Per Larsen evner at tale i et sprog, vi alle forstår - og han vil på inspirerende vis fortælle om Københavns politis store opgaver bl.a. Blikingsgadebanden, Jagtvej 69, miljø-topmødet 2009, kriminalitetsudviklingen, Politi og løbe til 17. maratonløb i Københavns gader.

Det bliver ikke kedeligt
- så sæt kryds i kalenderen allerede nu:

TORS DAG
DEN 30. OKTOBER
KL. 19.00
I FRØSLEV FORSAMLINGSHUS

Stevns Garderforening
Formand Søren Sørensen

BENT ISAGER-NIELSEN

Med drabsefterforsker, forfatter og tidligere chef for Højesteret, Bent Isager-Nielsen. Hans talent for at knuse mordgæder er uomtvisteligt. Med udgangspunkt i virkelige mordgæder og deres opløsning fortæller han om politiets efterforskningsarbejde, om retsmedicin, allerværst på første hånd, er Bent Isager-Nielsen en af Danmarks mest garvede drabsefterforskere, men også en af de mest forfølelse.

Med udgangspunkt i bogen "Man jager et bæst og fanger et menneske" er der lagt op til en spændende aften i selskab med Bent Isager-Nielsen.

Entré kr. 50,-
Salg af øl, vand, kaffe og kage.
Alle er velkomne!

Begrænset plads
- så tilmelding er nødvendig til Søren Sørensen tlf. 40408400, der reserverer plads efter først-til-mølle princippet.

Stevns Garderforening

de AFTEN kl. 19.00 Rødvig med

Stevns Garderforening i 100 år 1913-2013

Søren Larsen, Skovlys mindelegat

Gårdejer 19/1-1922, Søren Larsen, Skovly, Klippinge, var medlem af Stevns Garderforening fra 1923 til sin død i 1984. Han var medlem af bestyrelsen fra 1938 og formand i perioden 1951-1980. Om nogen så tegnede Søren Larsen, Skovly, foreningens fremdrift og virke i alle disse år. Han var samlingspunktet og ivrig for, at Stevns Garderforening var aktiv og synlig som forening i mange henseender.

Som gestus til „sin“ forening stiftede han et mindelegat for Stevns Garderforening, hvor renterne skulle anvendes til foreningens virke og gavn efter bestyrelsens beslutning.

I skrivende stund står der få tusinde kr. på legatet, men grundet renteudviklingen, dannes der begrænset afkast, der kun med mellemrum kan uddeles.

Æresmedlemmer og øvrig anerkendelse

Gennem årene har foreningen udnævnt medlemmer som æresmedlemmer som respekt for deres indsats for foreningens virke. Følgende har været - eller er nuværende æresmedlemmer af Stevns Garderforening.

Forpagter 160/3-1870 Voss (1923)

Bagermester 819/4-1912, J.P. Hansen (ukendt år)

Avlsbruger 106/2-1872 L. Pedersen (ukendt år)

Gårdejer 102/4-1874 H. Pedersen (ukendt år)

Gårdejer 23/1-1869 P. Nielsen (1931)

Møllejer 29/4-1879 P. Bentzen (ukendt år)

Bogbinder 504/1-1883, A.W. Marott (1943)

Købmand 712/1-1910 C.A. Bech (ukendt år)

Bestyrelsen 2012. Nederst fra venstre: 415 NOV 1967 Søren Sørensen, formand, og FEB 1969 Preben Rasmussen, næstformand og fanebærer. Øverst fra venstre: NOV 1978 Hans Henrik Thyssen, kasserer, MAJ 1973 Leif Larsen, bestyrelsesmedlem/skydeleder og NOV 1978 Lars Juel Clement, sekretær/hjemmeside. (Foto: Kirsti Clement)

Gårdejer 19/1-1922, S. Larsen-Skovly
(ukendt år)
Proprietær 438/4-1899, G. Rasmussen
(1951)
Gårdejer 406/3-1920, V. Hansen (1985)
Gårdejer 509/4-1934 II, V. Rasmussen
(1985)
Proprietær 573/4-1939 II, K. Lykke Pe-
dersen (1988)
Postbud 312/NOV 1947, K.E. Andersen
(1988)
Mekaniker 462/MAJ 1952, V.E. Jacobsen
(1988)
Snedker 479/1956 II, B.B. Jensen (2012)

De Danske Garderforeningers hædersbevisning er tildelt:

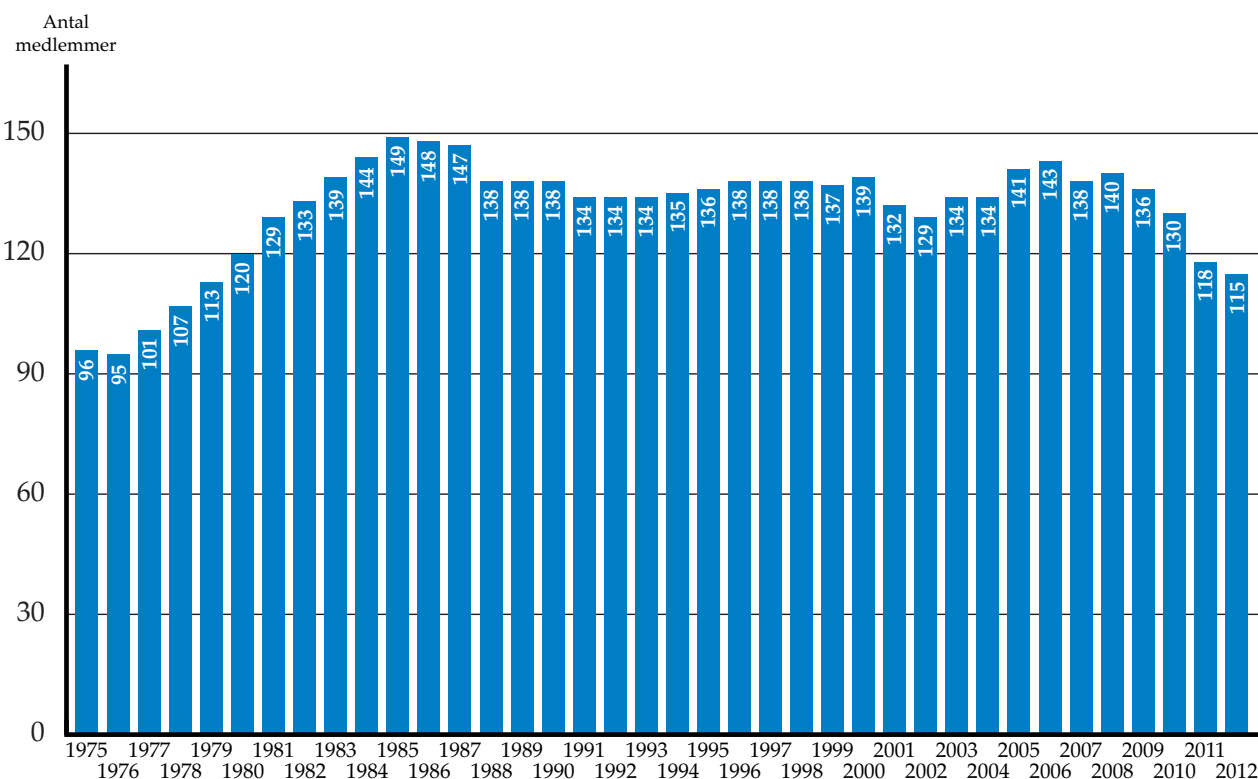
624/MAJ 1946, Helge Villumsen (2002)
Erhvervsrådgiver 108/SEP 1968, Jørgen
Nielsen (2005)
Snedker 479/1956 II, B. B. Jensen (2004)
Proprietær NOV 1978, H. H. Thyssen
(2010)
Kørelærer 415, NOV 67, S. Sørensen
(2012)

Medlemstilslutningen

Siden stiftelsen i 1913 har medlemstil-
gangen været støt stigende og kulmine-
rede i medio 1980'erne med ca. 150 med-
lemmer. Tilsyneladende har der enten
været færre unge mænd fra Stevnsområ-
det, der har aftjent deres værnepligt ved
Den Kongelige Livgarde, eller det har
været svært at tiltrække og fastholde
disse efter soldatertiden. De seneste 10 år
er medlemstallet faldet og i sommeren
2012 er medlemstallet 115. Det er for-
eningsens håb, at medlemstallet har stag-
neret og forhåbentligt er stigende.

Aldersgennemsnittet må beskrives
som relativt højt med et overtal af med-
lemmer over 55 år. Mange af disse er tro-
faste deltagere ved foreningens arrange-
menter.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at
Stevns Garderforening altid vil forsøge at
hverve de unge mennesker til et varigt og
interessant medlemskab. Endvidere vil
tilflyttende gamle gardere blive forsøgt
hvervet ligesom foreningen vil gøre mest
muligt for at fastholde sine medlemmer.

Stevns Garderforenings Medlemsoversigt pr. juni 2013

Nr.	Årgang	Navn	By
-----	--------	------	----

Nr. Årgang Navn By

--	--	--	--

www.stevnsgarderforening.dk